

takó da je pokukalo toplo »solnčece« v tiho noč, je nekaj streslo ver-
verko, da je prestrašena poskočila na drugi konec okna. A kmalu se
je tudi temu privadila. In poslej je le sempatja zamigala z dolgima šo-
pastima uhljema ali s košatim repom, sicer pa nemoteno uživala bla-
godat toplega »solnčka«. Njena živa očka sta kakor dva svetla oglja
strmela tja za tistim ljubim »solnčecem« za črnim »oblakom«. Čepela
je veverka skoro čisto mirno; le zdajpazdaj se je premaknila nekoliko
bliže »solnčku«. In takrat se je, kajpak, zganil tudi črni »oblak«, in
Stanko je vprašal: »Mama, kakó je pa to, da se predpasnik giblje?«
Toda dolgo ni izpraševal. Tudi mama so bili zagledali tisto kepeco, črno
cunjo, v svitek povito. In ko so šli, da bi razgrnili črno cunjo, ali kar
je že bilo, in zgrabili, je samo reklo: »Frk, smuk, hop!« in veverka je
bila v izbi. Bolni Stanko je dobil živo igračico, ki mu je pridno delala
družčino in kratek čas ...

(Konec prih.)

POŽIGALEC.

(Povestica.) — Spisal: Bogomilov Srečko.

Peselo so se igrali otroci na vaški trati. Vpili in kričali so, kolikor
so jim dopuščala mlada grla.

Ravnokar so napravili sneženega moža. Na glavo so mu
postavili star, raztrgan klobuk, oči pa in nos in usta so mu
napravili iz črnega oglja. Ko je bil mož narejen in je stal po-
nosno med mladino, se je začel zanj ljut boj. Vsakdo je hotel
biti njegov poglavar.

Najbolj so se rvali ob njem Poljančev Pepe, ki je bil najstarejši,
poredni Martinek in sicer pridni Jurček. Martinek je vpil:

»Mož je moj, jaz sem mu prinesel klobuk.«

Jurček pa: »Kdo je pa prinesel oglje? Ali ne jaz?«

Oba pa je prevpil Pepe:

»Mož ni ne tvoj, Martinek, ne tvoj, Jurček, ampak moj! Jaz sem
najstarejši.«

To je pa razjezilo Martinka in Jurčka, ki že tako nista bila posebna
prijatelja Pepetu. In jela sta ga zmerjati in kričati:

»Požigalec! Požigalec! Čakaj, te že naznanival!

Tedaj je pa vzrožil Pepe. Skočil je k njima in ju jel pretepati in
suvati, da sta reveža jokala in se zvijala vsled bolečin. Naposled sta
pa zapustila trato in stekla v vas, vedno ponavljajoč:

»Požigalec! Požigalec! Te že naznanival!«

Pepe ni vedel, kaj naj stori. Srečo je gledal pred se in stiskal pesti.

Kmalu so se porazgubili tudi ostali otroci. Šli so v gručah proti
vasi. V eni izmed teh gruč je bil tudi Kosminov Mihec, Martinkov
prijatelj. Spregovoril je z zaničljivim glasom:

»Ali ste ga videli požigalca, kako je postal rdeč kot kuhan rak?»

»Morda pa ni res, da je on zažgal kozolec,« se je oglasila mala Katrica.

»Glej jo no, glej! Še zagovarjati ga hoče. Morda si mu celò ti pomagala.« S temi besedami jo je zavrnil Mihec.

Nato so vsi otroci obmolknili in hiteli proti vasi, da čimprej naznanijo staršem čudno novico o Pepetu, požigalcu.

Martinek in Jurček sta šla naravnost k županu in sta ovadila Pepeta. — — —

Bilo je popoldne, ko so Poljančevi že pokosili. K njim je prišel župan. Da bi vi videli, kako se je prestrašil Pepe, ko je ugledal župana. Najrajši bi bil kar zbežal. Ali kam? Prepozno je bilo. Oče župan je že stopil k njemu in ga vprašal:

»Morda veš, kdo je zažgal Coljev kozolec?»

»Jaz nič ne vem.«

»Morda si bil ti tisti, ki je to storil?»

»Ne, jaz nisem bil. Prav res, da ne.«

Pa je začel milo jokati. Toda to ni ustavilo župana, da ne bi poizvedoval dalje:

»Nič ne joči, Pepe! Rajši povedi, kako si to storil.«

»Pa če pravim, da jaz nisem. Martinek in Jurček sta vas nalagala.«

»No, pa počakaj — ju takoj pokličem.«

Župan je odšel in je našel dečka pred dvoriščem. Tam je bilo zbranih mnogo radovednih vaščanov.

Župan pokliče dečka.

Ko pridejo do Pepeta, vpraša župan najprej Martinka:

»Povej, Martinek, je li res, da je zažgal Pepe Coljev kozolec?»

»Kajpa, da ga je! Saj sem bil zraven in sem videl, kako je vržl vžigalico v listje. Nato smo pa vsi trije zbežali v gozd.«

»Kaj praviš ti k temu, Jurče? Je li to res, kar je povedal Martinek?» Gospod župan se je obrnil k Jurčku, ki je izprva molčal in ni hotel odgovoriti. Naposled pa le dé s tihim glasom:

»Da.«

»Res je, prav gotovo, da je res!« se vmeša Mihec. »Jaz sem videl vse tri, ko so se vračali proti večeru iz gozda.«

»In jaz sem jih našel v gozdu,« dostavi poljski čuvaj.

»Vidiš,« nadaljuje župan, »da ne moreš več utajiti! Najboljše je, da priznaš krivdo.«

Pepe milo zajoče in nič ne odgovori.

»No, odgovori!«

»Jaz nisem,« zašepeta Pepe.

»Kako, da ne. Zakaj lažeš?»

Pepe je bil ves iz sebe. Nič ni vedel, kaj naj odgovori. Naposled dé v neki omotici:

»Sem.«

Vsi navzoči se spogledajo in si na tihem prikimavajo. Pepetovi starši se pa prestrašijo, ko zaslišijo ta odgovor. Prestraši se odgovora tudi Pepe sam. Tedaj pa že odloči župan kazen za to krivico. Dva dni zapora v občinski hiši. Jurček pogleda objokanega Pepeta in izgine iz množice. — — —

Solnce je zašlo in mrak je počasi legal na zemljo. Ljudje so se razšli. Odšel je tudi župan in ostali so Poljančevi sami. Vse domače je potrla žalostna novica. Sami niso vedeli, bi li milovali nesrečnega Pepeta, ali se jezili.

Pepe je pa medtem zlezel nad hlev, kjer se je zaril v seno in premišljeval svojo nesrečo.

* * *

Preteklo je nekaj let. Vsi bi bili na to že pozabili, če bi se ne bilo oprijelo Pepeta ime »požigalec«. Medtem se je v vasi res marsikaj izpremenilo. Pepe je zrastel krepak mladenič in čvrst kovač. Bil je najrajši vedno sam. Kolikor je le mogel, se je izogibal družbe. Priimek »požigalec« mu je pa le ostal.

Tudi Martinek in Jurček sta zrastla v krepka mladeniča. Toda z njunih obrazov je izginila veselost in lahkomiselnost. Pred nekaj meseci sta bila potrjena v vojake, in že v jeseni bi morala odriniti v službo.

Ker je bila odnekdaj lepa navada ondod, da so se novopotrjeni vojaki spovedali, preden so nastopili cesarsko službo, sta storila to tudi Martinek in Jurček.

Tiho sta pohajala po gozdu in premišljevala svoje dušno stanje. Če sta se kdaj srečala, sta se molče spogledala in obrnila korak vsak na svoj kraj. Obema se je zdelo, da čitata v nasprotnikovih očeh očitaje: ti si me zapeljal, da sem gnusno omadeževal svojo vest.

Čas je hitro potekal. Približal se je kmalu oni težki dan, ko je bilo treba zapustiti očetov dom in vse znance in se posloviti od svojih dragih.

Martinek je ravno sedel v gozdu, ko je prišel k njemu Jurče. Martinek se ga je ustrašil ter hotel oditi. Tedaj pa je prijel Jurče svojega tovariša za roko in mu dejal:

»Kam, Martinek, tako naglo? Pojdiva k županu — jaz ne morem dlje tega prenašati.«

Martinek n^č vedel, ali je res, kar je čul, ali so to le sanje. Začuden je vprašal:

»Kaj pa govoriš, Jurče? K županu?«

»Da, k županu!«

Takoj je bil Martinek na jasnem, kaj hoče Jurče. Veselo mu stisne roko in reče: »Le pojdiva!«

Molče odideta drug poleg drugega. Ko sta dospela v vas, sta jo mahnila naravnost k županu. Potrkala sta na vrata in stopila v sobo, kjer je sedel župan za mizo in nekaj pisal.

»Dober dan, oče župan,« sta ga pozdravila.

»Bog ga daj tudi vama! Kaj pa prinašata novega?«

»E, nič novega, celó nekaj starega,« se je takoj oglasil Martínek.

»Gotovo se spominjate nekega požara pred več leti,« je nadaljeval Martínek. »Tistega Poljančevega Pepeta, ki smo mu rekli »požigalec«, gotovo tudi. Morda veste in se še spominjate, da sva ga midva ovadila.«

»Še se spominjam. Kaj se je zopet dogodilo?«

»Pepe je bil takrat po krivem kaznovan. Midva sva ga zatožila iz golega sovraštva.« Tu je Martínek obmolknil in pogledal v stran.

»Torej je Pepe trpel po nedolžnem? Kaj nam je zdaj storiti?« je dodal župan, se naslonil na mizo in jel premišljevati.

— »Tik, tik, tik« — je nekdo potrkal.

»Naprej!« je velel župan.

Vrata se odpró in v sobo stopi Tomažev stric.

»Dober dan, stričko!« pozdravi župan. »Kaj je pa vas prineslo k meni?«

»Zaradi tistega Pepeta sem prišel.«

»Ali vam je kaj zažgal?«

»Nič takega; bolje rečeno: jaz sem zažgal. Bilo je namreč pred nekaj leti, ko sem bil jaz v mestu, kakor sedaj. Iz mesta sem se vračal nekoliko vinjen. Pot me je utrudila, in ko sem došel do Coljevega kozolca, sem se nekoliko odpočil. Po nepremišljenosti sem vrgel gorečo smodko v seno. Kar naenkrat je bilo vse v plamenu. Poizkusil sem gasiti, a ni šlo več. Tedaj sem se obrnil in se vrnil v mesto. Do včeraj nisem slišal, kaj se je zgodilo s Pepetom. Včeraj mi je nekdo povedal, da sta ga dva po nedolžnem ovadila. To me je peklo, in sklenil sem, da celo stvar pojasnim in se zato vrnem v domačo vas. Sedaj sem tukaj in povedal sem vam vse, kako se je takrat zgodilo. Rad poplačam, kar je pretrpel Pepe zaradi mene.« Tu je nehal stric pripovedovati, globoko se je oddahnil in močno zakašljaj.

»Dobro, sedaj sem na jasnem. Vidva pojđita in pokličita kovača. Pepeta sem!«

Martínek in Jurče sta odšla in sta se čez nekaj časa vrnila s Pepetom. Medtem pa je pripovedoval župan, kako so Pepeta po krivem obdolžili, in da sta bila Martínek in Jurče ovaduha.

Takoj so prišli fantje. Z njimi je prišel tudi Kosminov Mihec, ki je nekoč dolžil Pepeta in sramotil malo Katrico, ki je služila zdaj pri županovih za dekle.

Beseda je dala besedo, pojasnilo opravičilo, odkrito priznanje odkrito odpuščanje. »Pepetu je veselja žarel obraz. Njegova čast je bila oprana, njegovo dobro ime še z mučeništvom odičeno.

Poslej so bili zopet vsi veseli in z lahkim srcem sta nastopila junaška fanta cesarsko službo.

